

საშუალო საფეხურის მოსწავლეთა ციფრული მოქალაქეობის
კომპეტენციების განვითარება (რუხის სკოლის მაგალითზე)

გურამ დავითიძე

ვარდუი კურგინიან

გიორგი მესხი

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე განათლების
ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად

განათლების ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელები:

სოფიკო ლომჯანიძე, დავით მალაზონია

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

მადლობა

მადლობას ვუხდით, სოფელ რუხის საჯარო სკოლის დირექტორს, ედუარდ ციკოლიას, ზუგდიდის მე-4 საჯარო სკოლის დირექტორს გოგი თოდუას, პედაგოგებს, ანჟელა ბულიას, მაგდალინა თოდუასა და მთლიანად სასკოლო საზოგადოებას კვლევაში ჩართულობისა და მხარდაჭერისთვის.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდით ჩვენი პრაქტიკის კვლევის ხელმძღვანელებს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორებს, სოფიკო ლობჯანიძესა და დავით მალაზონიას. მადლობას ვუხდით ასევე ნინო ჭიაბრიშვილს და მარიკა კირვალიძეს კვლევის პროცესში მუდმივი მხარდაჭერისთვის.

განაცხადი

ავტორები ვაცხადებთ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩვენს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გურამ დავითლიძე
ვარდუი კურგინიან
გიორგი მესხი

17.06.2024

სარჩევი

აბსტრაქტი	vi
Abstract.....	viii
შესავალი	1
კვლევის მიზანი.....	3
ამოცანები	3
საკვლევი შეკითხვები.....	4
თავი I - ლიტერატურის მიმოხილვა.....	5
1.1. ციფრული მოქალაქეობა.....	5
1.2. ციფრული მოქალაქეობის 10 განზომილება	7
1.3. მასწავლებლების როლი ციფრული მოქალაქეობის განვითარებაში.....	9
1.4. მშობლების როლი ციფრული მოქალაქეობის განვითარებაში.....	10
1.5. საერთაშორისო გამოცდილება ციფრულ მოქალაქეობასთან დაკავშირებით.	13
1.6. საქართველო და ციფრული მოქალაქეობა	15
თავი II - კვლევის მეთოდოლოგია.....	18
2.1. პრაქტიკის კვლევა	18
2.2. ინფორმაცია სკოლისა და კვლევის შესახებ	21
2.3 კვლევის პროცესის ეტაპები და მიგნებები.....	21
თავი III - დიაგნოსტიკური კვლევის შედეგები და მათი ანალიზი	23
3.1. კითხვარის შედეგები	23
3.2. მიგნებები.....	41
თავი IV - ინტერვენციების ეტაპი	43
4.1. ინტერვენციების აღწერა.....	43
4.2 ინტერვენციების შეფასება.....	47
გამოწვევები	60
დასკვნა და რეკომენდაციები.....	62
გამოყენებული ლიტერატურა	65

დანართები.....	67
დანართი 1 - მოსწავლეთა კითხვარის ბმული.....	67
დანართი 2 - მასწავლებლებთან ფოკუს-ჯგუფის სცენარი	67
დანართი 3 - მშობელთან ფოკუს-ჯგუფის სცენარი:.....	68
დანართი 4 - მოსწავლეთა პოსტ-კითხვარის ბმული	70
დანართი 5 - ინტერვენციების ჩარჩო.....	70

აბსტრაქტი

აღნიშნული ნაშრომში წარმოადგენილია ანგარიში იმ პრაქტიკის კვლევისა, რომელიც მიზნად ისახავდა საშუალო საფეხურის მოსწავლეებში ციფრული მოქალაქეობის კომპეტენციის განვითარების ხელშეწყობას არაფორმალური საგანმანათლებლო აქტივობებით.

პროცესი წარიმართა იმ ამოცანებზე დაყრდნობით, რომლებიც შემუშავებულ იქნა კვლევის საწყის ეტაპზე: 1. უნდა შეგვესწავლა საშუალო საფეხურის მოსწავლეთა ციფრული კომპეტენციები; 2. განგვესაზღვრა ციფრული მოქალაქეობის კომპეტენციებზე მოქმედი ფაქტორები; 3. გამოგვევლინა ციფრული მოქალაქეობის ყველაზე დეფიციტური მიმართულებები და, მათ საპასუხოდ, დაგვეგეგმა აქტივობები, რომლებიც ხელს შეუწყობდა მოსწავლეებში ციფრული კომპეტენციების განვითარებას.

პრაქტიკის კვლევის განხორციელებისას, დიაგნოსტიკური კვლევის ეტაპზე, გამოვიყენეთ როგორც რაოდენობრივი, ისე თვისებრივი მეთოდი. რაოდენობრივი კვლევის მიმდინარეობისას, დავეყრდენით ევროსაბჭოს მიერ შემუშავებული კითხვარის, რომელიც “Google form”-ის საშუალებით მივაწოდეთ საშუალო საფეხურის მოსწავლეებს; ხოლო, თვისებრივი მეთოდის ინსტრუმენტად - ფოკუს-ჯგუფები როგორც მასწავლებლებთან, ისე - მშობლებთან.

დიაგნოსტიკური კვლევის დასრულების შემდგომ, მოხდა მიღებული ინფორმაციის ძირეული ანალიზი და შესაბამისად, გამოიკვეთა გასაუმჯობესებელი განზომილებები: მედიაწიგნიერება და ინფორმაციული წიგნიერება, ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა და პერსონალურ მონაცემთა დაცვა და უსაფრთხოება.

დიაგნოსტიკის ეტაპის დასრულების შემდგომ, დავიწყეთ ინტერვენციებზე მუშაობა, რომელიც წარიმართა სამ ეტაპად: I ეტაპი: საკვლევი თემის შერჩევა; სამოქალაქო კლუბთან თანამშრომლობით “ციფრული მოქალაქეობის გამავრცელებელი საზოგადოების” ჩამოყალიბება; ამავე საზოგადოების წევრთა

შერჩევა: II ეტაპი: “ციფრული მოქალაქეობის გამავრცელებელი საზოგადოების“ წევრთა ცნობიერების ამაღლება სხვადასხვა აქტივობებით; III ეტაპი: “ციფრული მოქალაქეობის გამავრცელებელი საზოგადოების “კონცეფციისა და ერთწლიანი სამოქმედო გეგმის შემუშავება, რომელიც მოიცავს: აქტივობებს, შეხვედრებს, დისკუსიებს.

აღნიშნული ინტერვენციები შეფასდა ოთხ ეტაპად: პირველ ეტაპზე შევადგინეთ კითხვარი, რათა დაგვედგინა რამდენად ამაღლდა ცნობიერება საშუალო საფეხურის მოსწავლეებში ციფრულ მოქალაქეობასთან დაკავშირებით; მეორე და მესამე ეტაპზე, ინტერვენციების შესაფასებლად ჩავატარეთ ფოკუს-ჯგუფი “საშუალო და საბაზო საფეხურის მოსწავლეებთან” და “ციფრული მოქალაქეობის გამავრცელებელ საზოგადოებასთან”; ხოლო დასკვნითი ეტაპი დავუთმეთ ინტერვიუს სამოქალაქო განათლების კლუბის ხელმძღვანელთან და ამასთან, სამოქალაქო განათლების მასწავლებელთან.

ინტერვენციების შეფასებაზე დაყრდნობით შეგვიძლია აღვიშნოთ ორი ძირითადი გამოკვეთილი ტენდენცია: 1. დიაგნოსტიკების ეტაპმა გვიჩვენა, რომ კვლევა ნამდვილად აქტუალური აღმოჩნდა და სკოლა საჭიროებდა მსგავს საკითხებზე კონცენტრირებასა და მისი გამოსწორების გზების ძიებას; 2. განხორციელებული ინტერვენციების შეფასება პოზიტიურად შეგვიძლია მივიჩნიოთ რას ვვამბობთ იმ საფუძველს, რომ კვლევა გაგრძელდეს და უფრო მეტი აქტივობა დაიგეგმოს სკოლაში არსებული პრობლემების გამოსასწორებლად თუ გასაუმჯობესებლად.

საძიებო სიტყვები: პერსონალურ მონაცემთა დაცვა, მედიაწიგნიერება, ინფორმაციული წიგნიერება, ციფრული მოქალაქეობა

Abstract

This paper presents a report of a practice study aimed at promoting the development of digital citizenship competence in secondary school students through non-formal educational activities. The process was carried out based on the tasks that were developed at the initial stage of the research: 1. We had to study the digital competencies of secondary school students; 2. We determined the factors that affect digital citizenship competencies; 3. We identified the most deficient areas of digital literacy and, in response to them, we planned activities that would contribute to the development of digital competences among students.

When conducting practice research, at the stage of diagnostic research, we used both quantitative and qualitative research methods. In the course of the quantitative research, we relied on the questionnaire developed by the European Council, which we provided to secondary school students through "Google form"; And, as an instrument of the qualitative method we used focus groups with teachers and parents.

After the completion of the diagnostic study, a fundamental analysis of the received information was performed and, according to this, the dimensions to be improved were identified: media literacy and information literacy, health and well-being, and personal data protection and security.

After completing the diagnostics stage, we started working on the interventions, which took place in three stages: Stage I: selection of the research topic; Establishing a "digital citizenship spreading society" in cooperation with the civic club; Selection of members of the same society: II stage: raising the awareness of the members of the "Digital Citizenship Spreading Society" through various activities; Stage III: Development of the concept and one-year action plan of the "Digital Citizenship Spreading Society", which includes: activities, meetings, discussions.

The mentioned interventions were evaluated in four stages: in the first stage, we compiled a questionnaire to determine the extent to which the awareness of secondary school students regarding digital citizenship was raised; In the second and third stages, to evaluate the interviews, we conducted a focus group with "secondary and basic level students" and "Digital Citizenship Spreading Society"; And the final stage was devoted to an interview with the head of the civic education club and, at the same time, with the teacher of civic education.

Based on the evaluation of the interventions, we can determine two main trends: 1. The diagnosis stage showed us that the research was really relevant and the school needed to concentrate on similar issues and search for ways to correct it; 2. The evaluation of the implemented interventions can be considered positive, which gives us the basis to continue the research and plan more activities to correct or improve the existing problems in the school.

Abstract keywords: personal data protection, media literacy, information literacy, digital citizenship